

ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

1. ชื่อการรับฟัง

หลักการแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550

2. ความเป็นมา (สภาพปัญหาและเป้าหมาย)

2.1 ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2569 มีมติเห็นชอบหลักการของร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายปรกรณ์ นิลประพันธ์) เสนอ และมอบหมายให้กระทรวงพลังงานไปดำเนินการจัดทำร่างกฎหมาย รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีภายใน 90 วัน นับตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

2.2 สภาพปัญหาและเป้าหมาย

เนื่องจากการประกอบกิจการพลังงานเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศ ความเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน อย่างไรก็ตาม สถานะการดำเนินงานในระดับภูมิภาคและโลกในปัจจุบันมีความผันผวนสูงอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีข้อจำกัดและข้อขัดข้องบางประการในการปฏิบัติงานทั้งในมิติการบริหารจัดการงบประมาณและกระบวนการกำกับดูแลองค์กร ส่งผลกระทบต่อความยืดหยุ่นและความต่อเนื่องในการรักษาความมั่นคงทางพลังงานของประเทศ หากไม่มีการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติทางกฎหมายให้เหมาะสม จะส่งผลกระทบในเชิงโครงสร้างอย่างต่อเนื่อง เช่น การขาดความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการในการตัดสินใจเชิงนโยบายและมาตรการกำกับดูแลค่าไฟฟ้า ไม่ทันต่อความผันผวนของราคาพลังงานและทิศทางพลังงานโลก กระบวนการสรรหากรรมการกำกับกิจการพลังงานประสบปัญหาข้อโต้แย้งทางกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือมีกรรมการเหลือไม่ครบองค์ประชุมอาจจะส่งผลให้โครงการพลังงานสำคัญของประเทศต้องหยุดชะงัก รวมทั้งภาระงบประมาณและประชาชนในการจัดสรรงบประมาณค่าไฟฟ้าสาธารณะยังคงเป็นภาระรายจ่ายประจำของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกระทบต่อการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินและส่งผลกระทบทางอ้อมต่อคุณภาพชีวิตและภาระค่าครองชีพของประชาชน

ดังนั้น เพื่อแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ เพิ่มความยืดหยุ่น และประกันความมั่นคงทางพลังงานของประเทศอย่างต่อเนื่อง เห็นควรกำหนดแนวทางปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย โดยกำหนดให้กองทุนพัฒนาไฟฟ้าชำระค่าไฟฟ้าสาธารณะเพื่อบรรเทาภาระประชาชนและลดภาระงบประมาณภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคู่กับการปรับปรุงหน้าที่คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ให้เชื่อมโยงตามนโยบายพลังงานแห่งชาติ เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นทันต่อสถานการณ์โลกพร้อมทั้งแก้ไขคุณสมบัติคณะกรรมการสรรหาให้รัดกุมชัดเจนข้อโต้แย้งทางปฏิบัติ และสร้างกลไกปฏิบัติหน้าที่แทนเป็นการชั่วคราวเพื่อรักษาความต่อเนื่องในการกำกับดูแลความมั่นคงทางพลังงานของชาติ

3. วิธีการรับฟังความคิดเห็น และระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น

กกพ. ได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (สำนักงาน กกพ.) ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 นำหลักการร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไปดำเนินการรับฟังความคิดเห็น ตามมติ ครม.

สำนักงาน กกพ. จะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมสำหรับผู้เกี่ยวข้อง โดยมีวิธีการที่จะนำมาใช้ ดังต่อไปนี้

3.1 การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) ตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2569 ถึง 18 ตุลาคม 2569 (30 วัน)

3.2 การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน กกพ. (www.erc.or.th) ตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2569 ถึง 18 ตุลาคม 2569 (30 วัน)

4. ผู้เกี่ยวข้องที่จะทำการรับฟังความคิดเห็น

- 4.1 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน เช่น กระทรวงพลังงาน สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
- 4.2 ผู้ประกอบกิจการพลังงาน
- 4.3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการประกอบกิจการพลังงาน
- 4.4 ผู้ใช้พลังงาน
- 4.5 ประชาชนทั่วไป

5. หลักการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550

หลักการแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้นำเงินจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้ามาใช้จ่ายเป็นค่าไฟฟ้าสาธารณะสำหรับการให้แสงสว่างแก่พื้นที่หรือทางสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปรับปรุงแก้ไขหน้าที่ของ กกพ. ให้ชัดเจนว่าต้องเป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานว่าด้วยกิจการพลังงานและนโยบายพลังงานแห่งชาติเพื่อให้การกำกับกิจการประกอบกิจการพลังงานอันเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญและเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศมีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกที่มีความผันผวนสูง และแก้ไขคุณสมบัติของกรรมการสรรหาให้มีความชัดเจน รวมทั้งกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) เข้ามาปฏิบัติหน้าที่แทน กกพ. เป็นการชั่วคราว ในกรณีที่ กกพ. มีจำนวนกรรมการปฏิบัติหน้าที่เหลืออยู่น้อยกว่า 4 คน โดยมีหลักการสำคัญดังนี้

5.1 เพิ่มบทนิยาม คำว่า “ไฟฟ้าสาธารณะ” หมายความว่า ไฟฟ้าที่ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการให้แสงสว่างแก่ที่สาธารณะหรือทางสาธารณะที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

5.2 เพิ่มเติมหน้าที่ของ กกพ. เพื่อให้ชัดเจนว่าต้องเป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐาน ว่าด้วยการพลังงานและนโยบายพลังงานแห่งชาติเพื่อให้การกำกับประกอบกิจการพลังงานมีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์พลังงานในอนาคตที่มีความผันผวนสูง

5.3 แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของกรรมการสรรหา เพื่อให้มีความชัดเจน โดยกำหนดให้กรรมการสรรหาคู่สมรส และบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องไม่เป็นกรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง ที่ปรึกษา หุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น หรือผู้มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำ ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ประกอบกิจการพลังงาน เว้นแต่เป็นการถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ประกอบกิจการพลังงานซึ่งต้องไม่เกินจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนด

5.4 การพ้นจากตำแหน่งของ กกพ. เพื่อกำหนดให้ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ทำหน้าที่ กกพ. เป็นการชั่วคราว กรณีมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึง 4 คน เพื่อให้การกำกับดูแลการประกอบกิจการพลังงานอันเป็นการรักษาความมั่นคงทางพลังงานของประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

5.5 เพิ่มวัตถุประสงค์กองทุนพัฒนาไฟฟ้า โดยกำหนดให้กองทุนพัฒนาไฟฟ้าเข้ามารับผิดชอบค่าไฟฟ้าสาธารณะ ที่ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการให้แสงสว่างแก่ที่สาธารณะ หรือทางสาธารณะที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบโดยไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชนและงบประมาณ

5.6 การนำส่งเงินเข้ากองทุน โดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำส่งเงินเข้ากองทุนเพื่อค่าไฟฟ้าสาธารณะต้องไม่กระทบต่อผู้ใช้ไฟฟ้าซึ่งเป็นประชาชนทั่วไป

5.7 เพิ่มการใช้จ่ายเงินกองทุน โดยกำหนดให้ใช้เงินจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้าเพื่อจ่ายเป็นค่าไฟฟ้าสาธารณะแทนส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดให้มีไฟฟ้าสาธารณะ
